İkinci sene. No. : 18 Perşembe 9 Şubat 1933

AFACAN

Adres
İstanbul : Posta kutusu 617
İdarehane: İstanbul Ankara caddesinde 56 numaralı "Çocuk Sesi,,

Perşembe Günleri Çıkar, Türkiyede Çoçuklara Mahsus İlk Büyük Mizah Gazetesi
Sahibi ve Umumî Neşriyat Müdürü: M. Faruk
Sayısı 3 kuruş

Abone şartları :
Bir sene için : 125 kuruş
Altı aylığı : 75 »
Dört aylığı : 50 »

Afacanla Tosun neler konuştular

Afacan — **Tosun.. Tosun..**

Tosun — **Ne var, Afacancığım..**

Afacan — **Gel kardeşim, gel.. Seninle bu hafta başbaşa bir sohbet yapalım... Annem ikimizi de bu akşam çaya davet ediyor... Ayten de gelecek, Şule de gelecek.. Onlar biraz gramofon çalarlarken biz de beraberce konuşuruz.**

Tosun — **Olur Afacancığım.. Olur iki gözüm.. Söyle bakayım, bu konuşmamız neye dair olacak..**

Afacan — **Neye dair mi ?... Neye dair olacak. Afacana dair.. Gazetemize ait..**

Tosun — **Yaşa Afacan.. Ee.. Neler düşünüyorsun bakalım..**

Afacan — **Haydi şöyle Faruk Beye görünmeden yavaşça aşağıya inelim.. Yoksa bizi bir işe tutar..**

Tosun — **Peki....**

(İki arkadaş idarehane merdivenlerinden inerler.. Yolda kolkola konuşurlar...)

Afacan — **Tosun .. Uzat kulağını.. Sakın kimseler duymasın, Afacanın satışı günden güne arttı.. Her yerden siparişler çoğalıyor. Çocukların o kadar hoşuna gidecek bir şekil tuttu ki hattâ bizim evde annem, babam bile Afacana bayılıyorlar. Şimdi sana Faruk Beyin büşüncelerini söyliyeceğim. Biliyorsun ki o hiç bir fedakârlıktan çekinmez. Düşün, koca bir gazeteyi (3) kuruşa veriyor. O ne resim masrafı, o ne mürekkep masrafı bilsen.. Pazartesi, salı, çarşamba günü matbaayı görme.. Bir faaliyet, bir faaliyet..**

Tosun — **Vallahi böyle faaliyete can kurban..**

Afacan — **İşte bunun için Faruk Beyin düşündüklerini sana da söyliyeyim..**

1 — Afacan, Çocuk Sesi gibi bir kulüp açmak istiyor.. İsmi de " Afacan Kulübü „ olacaktır.

Tosun — **Aman, ne güzel, ne güzel..**

Afacan — **" Afacan Kulübü„ deyince herkes şaşıp kalacak, değil mi ?. Bunun için bir de rozet hazırlanıyor.. İşte rozetin bir nümunesi ..**

Tosun — **Ver bakayım.. Oh.. Bu da ne güzel..**

(Artık eve gelmişlerdir. Apartımanın zilini çalıp içeri girerler.. Ayten - Şule onları karşılarlar..)

Afacan — **(Devamla) Yok canım, hemen öyle beğenme.. İşte sana bir tane nümune daha :**

Belki daha başka nümuneler de yaptırırız.

Şule ve Ayten — **Afacan, Afacan... Elinizde ne var.. Onu biz de görmek isteriz.**

Tosun — **Afacan Kulübünün rozeti..**

Şule — **Afacan kulübü mü ?**

Ayten — **Hem de rozet mi ?**

Afacan — **Evet kızlar, Afacan Kulübü ve Afacan Rozeti.. Çocuk Sesinin rozeti gibi ve onun kulübü gibi ..**

Şule — **Oh ... Ne hoş hoş.. Aman bu kulübün ilk âzası ben olabilsem..**

Ayten — **Ben de ikinci âzası..**

Afacanın annesi — **Oo.. Çocuklar, bu ne gürültü... Hoş geldiniz..**

Afacan — **Hoş bulduk anneciğim.. Sen gramofona zeybek havasını koy ... Şule, Ayten, Tosun.. Gelin dizilin.. Şarkıya başlayalım :**

Sarızeybek şu dağlarda yaslanır
Yağmur yağar silâhları ıslanır..

Haydi hep birden :

Raay.. raay ra ray ra ray ra ray... ray... ram...
Raaay raay ray ra ray ra ram.. ram.. ram..

(Dans beş dakika devam eder.. Çocuklar neşelenir. Sonra çay içmeğe başlarlar..)

Tosun — **Ee Afacan. daha neler olacak?.**

Afacan — **Neler mi olacak?. Kim eğer kulüp âzası olursa İstanbulda olsun, taşrada olsun, muhakkak herkes her ay başında 10 kuruşluk bir hikâye veya masal kitabını Afacandan bedava alacak ..**

Tosun — **Desene bu yeni Afacanlar kulübü Çocuk Sesini bile bastırazak..**

Afacan — **Yook, öyle düşünme.. Çocuk Sesi onun ağabeysidir. Şimdiye kadar Çocuk Sesi kulübünde İstanbul kulüp azaları sekiz defa istifade ettilerse taşra okuyucuları ancak dört kitap hediyesi alabildiler. Afacandaki yeni usulle herkes birer kitap hediye alacak ve her Afacan gazetsi kendilerine haftada (20) paraya gelecektir.**

Tosun — **Aman ne iyi ... Daha neler olacak Afacacığım..**

Afacan — İkincisi de ... Dur bakayım.. Muzaffer, Nedime, Semiha geldiler.. Ay.. Keloğlan da damladı,. Haydi kalan konuşmamıza da gelecek çayda devam ederiz. Misafirlerimizin yanına koşalım. Şimdilik sana söyliyeceğim bu kadar..

AFACAN

Babası – Aferin oğlum, hesap mı yapıyorsun ?
Afacan – Evet baba, tatile nekadar kaldığını hesaplıyorum !..

ZOR SUALLER

Hangi hayvan erkek kurda benzer ?.

— Dişi kurt —

Bir adama sabahleyin gelen felâket nedir ?

— Kahvaltısını etmemiş olmasıdır —

Gayet çok yüzmek bilen, bir dalgıç gibi denizin içinde dolaşan bir adam denize düşerse ne olur ?

— Ne olacak, ıslanır —

Resimli hikâye: Cabi Efendi nasıl futbol oynadı?.

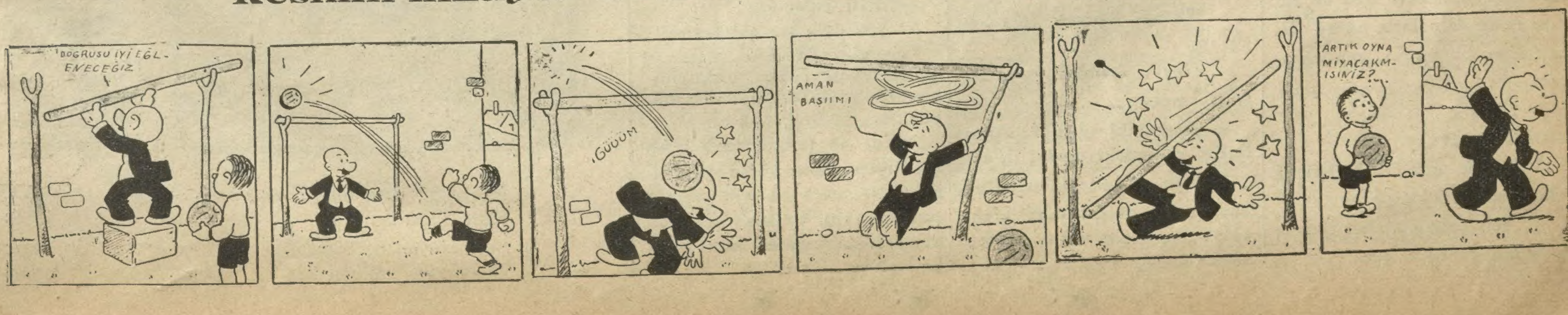

DÜNYA MASALLARI

Hizmetkâr

Geçen sayıdan devam

Ayı derhal inekleri parçalamağa başladı ve bir gecede hepsinin hakkından geldi. Sabahleyin hizmetkâr, tüccara ve karısına: "ineği buldum„ diyordu.

— "Yürü karı, bakalım hangi ineği buldu„ . Ahıra gittiler ve kapıyı açtılar. Fakat bütün inekler boğulmuştu. Yalnız bir köşede bir ayı oturuyordu. "Sen ne yaptın ahmak? Niçin ayıyı ahıra çekfin? „

Hizmetkâr:

— "Dur, kaçmasın„ dedi ve ahıra daldı. Ayıya fiske ile vurdu ve canını aldı.

Tüccar iş fena]! Yırtıcı hayvanlar para etmiyor, ancak İnsan azmanı onun hakkından gelir diye düşündü ve hizmetkâra:

— "Heydi, İnsan azmanının değirmenine git, bana borcu var; vermiyor. Onu al getir„ dedi.

Hizmetkâr atları arabaya koştu ve insan azmanın su değirmenine giderek bendin üstüne oturdu ve değirmen çarkının üstüne bir ip attı. Değirmen durdu. İnsan azmanı değirmenden çıkarak ona: "Ne istiyorsun„ diye sordu.

Hizmetkâr:

— Paraları ver, yoksa çarkı şimdi çeker, alırım..„ Dedi.

İnsan azmanı belâlı bir adamdı; derhal hizmetkârın üstüne yürüdü. Fakat hizmetkâr ipe asıldı ve çark yerinden oynıyarak direkler çatır çatır kırılmaya başladı. İnsan azmanı hizmetkârın kuvvetini görerek korktu ve " dur, şimdi getiriyorum„ dedi.

Hizmetkâr yere bir çukur kazdı ve bu çukurun üstüne külâhını koydu. Külâhın da dibini deldi. İnsan azmanı altınları boşalttıkça hepsi çukura gidiyordu. Güç belâ külâh doldu.

Hizmetkâr yerden paraları alarak tüccarın yanına döndü.

Tüccarla karısı artık evden kaçmıya karar verdiler ve tüccarın karısı ekmek ve börek pişirdi, bunları iki çuvala doldurdu ve istirahat etmek için yattı. Gece olunca kaçacaklardı!

Hizmetkâr ise çuvallardan ekmekleri ve börekleri boşalttı, bunlardan birine bir değirmen kayası koydu diğerine de kendi girdi. Artık hiç nefes almıyordu!

Gece olunca Tüccar, karısını uyandırdı, ikisi de çuvalları yüklendiler ve evden kaçtılar.

Hizmetkâr ise çuvalın içinden sesleniyordu:

— Heyy! Durun, beni de yanınıza alın!

Tüecarla karısı: "Melun kaçtığımızı öğrendi, arkamızdan geliyor „ diyorlardı ve daha hızlı koşmağa başladılar. Biraz sonra karşılarına bir göl çıktı. Tüccar, çuvalı yere bırakarak: " Biraz dinlenelim „ dedi.

Hizmetkâr ise:

— Yavaş bırak; kemiklertmi kıracaksın! „ Diye bağırdı.

— " Vay Hizmetkâr; sen burada mısın?. „

— Evet buradayım.

— Çok eyi. O akşam sahilde yatmağa karar verdiler ve yanyana yattılar.

Tüccar karısına:

Dikkat et! Hizmetkâr uyuyunca onu suya atalım. Diyordu. Fakat Hizmetkâr bir türlü uyuyaımyor ve mütemadiyen yerinde dönüyordu. Tüccarla karısı onu uzun müddet beklediler ue sonra uyudular.

Hizmetkâr derhal gömleğini ve külâhını çıkararak onları Tücbarın karısına geydirdi. Kendi de onun kürkünü geydi ve Tüccarı uyandırdı:

—Kalk, Hizmetkârı göle atalım!.

Tüccar kalktı, uyuyan kadını birlikte tuttular ve suya attılar.

Hizmetkâr : " Kocakarıyı boğdun „ diye bağırdı Tüccar aldatıldığını anladı. Fakat iş işten geçmişti.

Biraz sonra Hizmetkârla birlikte evine döndü. Hizmetkâr da onun yanında bir sene kaldı ve sene sonunda Tüccarın alnına bir fiske vurdu, Tüccar öldü!..

Hizmetkâr onun mülkünü aldı ve mesut yaşıyarek mal biriktirmeğe başladı. SON

Akıllı

— Benim iyi bir fikrim var kardeşim, bak geçen gün denize de bir vapur dalgalara tahammül edemiyerek batmış. Bir tanesi de büyük bir denizde yanıp tutuşmuş. Ben ne batan, ne de dalgalarla harap olacak olan bir vapur yaptıracağım.

— Nasıl ..

— Taştan..

— Taştan mı? .. Bu hemen batar yahu! O kadar ağır gelir.

— Yok canım .. Ben sünger taşından yaptıracağım..

Kırda

Köyde kır manzaraları yapan bir ressam sehpasını kurar ve resim bezini gerer.

(Koyun çobanı Ahmet hayretle yaklaşır)

— Bu nedir böyle amca ?

— Resim yapmak için bez, oğlum.

— Neyin resmini yapacaksınız amca!

— Karşıdaki çiftliği.. Ağaçlarile, yanındaki deresi ile ...

— Aaa... Vallahi bu çiftlik, bu ağaçlar ve bu dere hiçbir vakit bu bezin içine sığmaz amma...

Çocuk — Siz hakikî boyda resim büyütür müsünüz ?
Ressam — Evet, neden sordun ?
Çocuk — Çamlıcanın resmini yaptırmak istiyorum da !

Üç murabbaı dört yapmanın kolayı

Bu güzel bir oyundur! Bunu arkadaşlarınıza sorarsanız oldukça kafa patlatmağa mecbur kalırlar. Şekil "1„ de gördüğünüz gibi 12 kibrit çöpünü üç murabba yapacak surette koyunuz. Sonra bu üç murabbaı dört yapmasını arkadaşınızdan isteyiniz. Yapamadılar değil mi? Heman utandırınız. Son murabbaı bozunuz, elinizde kalan dört kibriti şekil "2„ de gösterildiği veçhile bozulmayan murabbaların yanına koydunuz mu murabba dört olur.

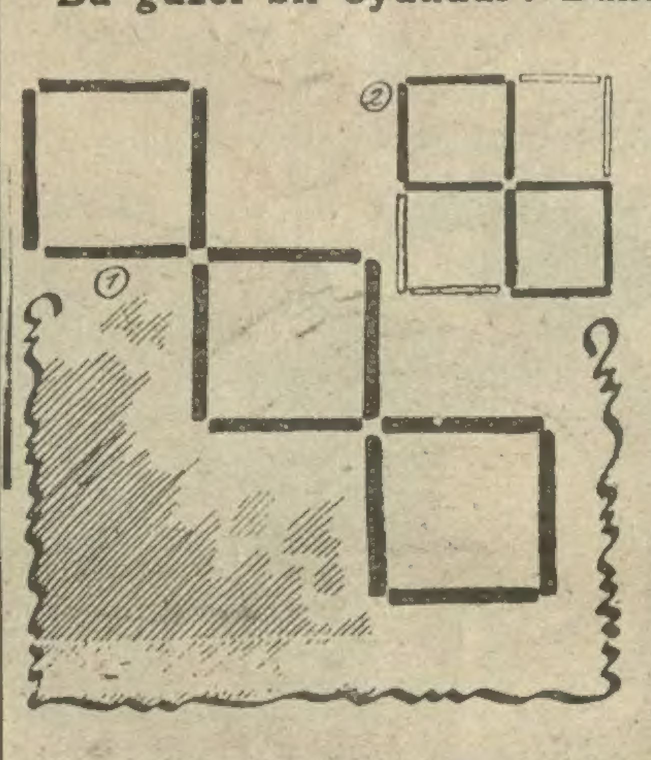

Hoş sözler

Edebiyat dersinde

Muallim — Çetin, söyle bakayım bana:

Altın gözlü papatyalar
Gelin yüzlü papatyalar..

Şarkısının sözleri kimindir.

(Çetin susar ...)

Muallim — İyi düşün Çetin!. Bu şairimizin ismi F ile başlar T ile biter, değil mi?

Çetin — Fuat efendim.

— ???...

Mektupta ne yazmış

Aykut, bayram tatilinde halasına gitmişti. Lâkin henüz 4 - 5 yaşında olduğu için ne okumak, neyazmak biliyordu. Annesine de mektup göndermeyi pek arzu ettiğinden halasının yazı odasına koştu. Eline kalem ve kâğıt aldı. Ve sahifeyi baştan başa karaladıktan sonra zarfa koyarken halası içeri girdi.

— Mektubun bitti mi?.

— Bitti halacığım.

— Ver öyle ise okuyayım:

" Sevgili anneciğim, halamın evinde çok canım sıkılıyor. Her gün beni azarlıyor ve dövüyor.. „

Aykut — (Ağlayarak) Ah halacığım.. Ben böyle mi yazmışım. Aman, ne ayıp yapmışım, ne ayıp. Vallahi ben onu bilmiyerek yazdım, beni affet halacığım.

Benzetiş

Kaya — Bilmiyor musun, Ahmedin küçük kardeşi kendisine yeni bir isim takmış.

Sevinç — Ne ismi?

Kaya — Afacan

Ayten — (4 yaşında) Aaa !. Ben onu tanıyorum ... Ağabeyim ona abonedir.

Ne akıl

Muallim — Oğlum, zehirli ve zehirsiz mantarları nasıl birbirinden ayırabilirsiniz?.

Talebe — Çok kolay efendim, zehirli olanların tadına bakarım.

Ne olayım ?...

— 1 —

Eğer doktor olursam
Yaraları açamam !
Çiftçi olsam toprağa
Tohumları saçamam!
Tayyareci olursam
Gök yüzünde uçamam !
Doğrueu ya, şaşırdım:
Acaba ne olayım ?!...

— 2 —

Çıkamam mahkemeye
Olursam bir avukat!
Şoförlük yapsam, olur
Mutlak bir yerim sakat !
Haydi, cellât olayım,
Kalbim yufkadır fakat !
Doğrusu ya, şaşırdım :
Acaba ne olayım ?!...

— 3 —

Eğer bahçivan olsam
Başaramam bostanı!
Terzi olsam dikemem
Pantalonu, fistanı!
Cerrah olursam, derler:
Sen öldürdün hastanı !
Doğrusu ya, şaşırdım:
Acaba ne olayım ?!...

— 4 —

Eğer gemici olsam
Dümeni şaşırırım!
Ahçı olsam, ocakta
Yemeği taşırırım !
Manav çırağı olsam
Yemişi aşırırım !
Doğrusu ya, şaşırdım:
Acaba ne olayım ?. !..

— 5 —

Eğer kasap olursam
Eti kesip satamam !
Eğer avcı olursam
İyi nişan atamam!
Bir şey olamam, amma,
Evde de aç yatamam!
Doğrusu ya, şaşırdım:
Acaba ne olayım?!,.

— 6 —

Ben ne mi yapacağım:
Faruk Beye koşarım,
"Ankara caddesi„ nin
Yokuşunu aşarım !
Zengin hediyelerle
Bir Bey gibi yaşarım !

—

Artık bugünden sonra
Demem ben ne olayım !
Gidip "Çocuk Sesi„ ne
Ben abone olayım!

MİKİFARE

Şe
Söz

İştiha
m

Afacan
hazırladı
yemekle
bir iştih
du, anne
sordu :
— Dah
mek iste
Afacan
di :
— Şim
ham yo
ğim.

Niçin
yor

Çetin
saattenb
hıçkırar
layordu.
hali ve
yoldan
Beyin
yandırdı
nin yan
şarak s
— Ney
sun, evl
Çetin
başladı :
— Efe
Bugün
ker ald
Çok gü
pasta
Şimdi o
hazırdır
—Peki
lanacak
yok ki.
— Na
dim, ev
nu kayb
— ??

Re

Ressa
coz B
larını g
mi ?
— Ev
bu tab
şısına g
şaşarım
— B
yaptığı
değil m
— H
ları n
ğına...

Pire ile

Sihirli eldivenlerile dokundukları her şeyi dev kadar büyü
yanlarına gelmişlerdi. Fakat y

Pire dedi, çocuklar
Hani kızaklarınız ?
Neye karlar üstünde
Dursun ayaklarınız ?.

Poyraz de
Kızak old
Etrafı bir
Sardı kah

İyi içkiler

Bizim atalarımız
Saf içki seçerlermiş!
Bunların en başında
"Kırmız„ ı içerlermiş !..

Sıhhatlerine bakmak
Türklerin baş huyudur!
Ben hep "şıra„ içerim,
Çünkü üzüm suyudur !..

Kış günleri dışarıdan
Halis "boza„ yapılır!
Leblebili olursa,
Sabrolunmaz, kapılır!..

Fakat dünyada içmem
Ben ne "kahve„ ne de "çay„!
Çünkü faydası yoktur,
Sen bunları hiçe say!..

Pek hoştur "limonata„ :
Kalbe ferahlık verir!
Yaz günü içemezsem
Billâhi içim erir!..

Sözüme kulak verin,
Çünkü pek mühimdir bu :
Vücude faydalıdır
Bir çok "meyva şurubu„!.

Güzel içimi vardır
Buz gibi hâlis "sütü„ n!
Ne çare ki içine
Su katıyorlar bütün !..

Bir çölün ortasında
Olursa bir bardak "su„ !
İnsan canını verir
İçmek için doğrusu!

"Tükenmez„ içeceğim,
Getiriniz bardağı !.. [*]
Arsız "Mikifare„ de
İçsin artık "hintyağı„ !...

AFACAN

[*] Birçok yemişleri bir küpe koyup üzerine su basarlar. Büyük annelerinize sorunuz, size « tükenmez» i anlatsınlar.

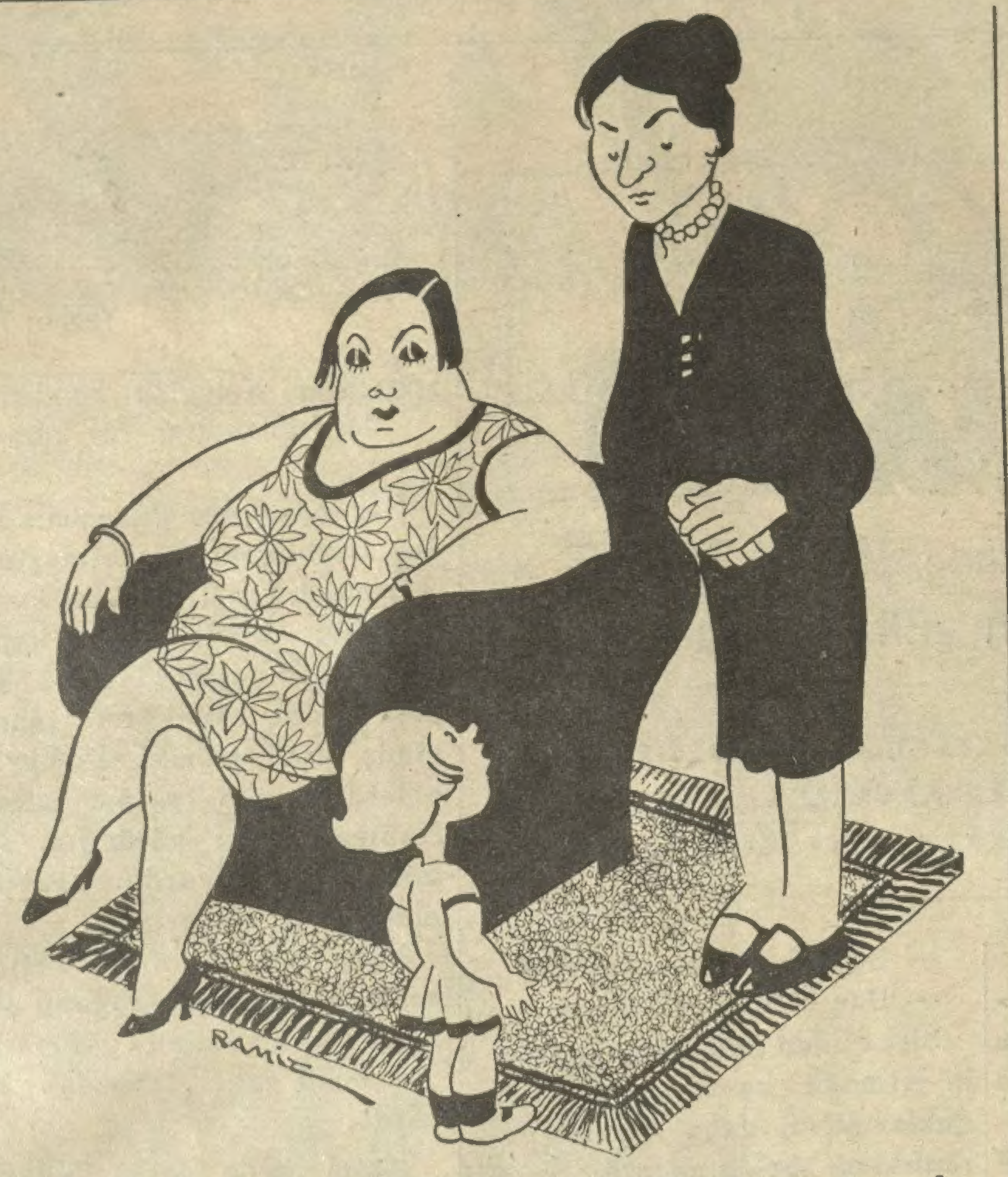

Anne — Söyle bakalım. Sen teyzeni mi çok seversin, yoksa bir pastayı mı ?

Çocuk — Bir defa pastayı göreyim de öyle söylerim !

Bir sarı pulu bir dikiş iğnesi ile delmek ?!

Haaa ! Çocuklar, dikkat isterim, bu mühimdir. Hani ya sarı pullar vardır, eskiden köprü fişleri vardı. Ona benzerler. Bebeklere süs yapılır hatırladınız mı ? Altın taklidi şeyler. Aklınıza geldi değil mi ? Tamam bir kaç tane alınız ve etrafınızdakileri hayretlerde bırakınız. Evet hayret edilecek şeydir. Elinize yeni bir dikiş iğnesi alarak herkese gösteriniz. Ve bu sarı pulu iğne ile kim delebilir diye sorunuz ! .. Madenî bir şey iğne ile delinir mi ? . . .

Bittabi delinir. Şimdi dikkat ediniz. Sağlam ve uzun bir şişe mantarı bulunuz.

Şekil " 1 „ de gördüğünüz gibi iğneyi bu mantara ve yukarı taraftan sokunuz, aşağıdan iğnenin ucu bir iki milimetre kadar dışarıya çıksın, anladınız mı?. Yani mantar iğnenin boyundan bir iki milimetre kadar kısa bir mantar olacak. Sonra şekil "3„ de gördüğünüz gibi demirden, yahut sağlam odundan iki tane muntazam parçayı yan yana koyarak pulu resimde gördüğünüz gibi bu iki parçanın boşluğuna uydurarak muntazam koyunuz.

Sonra iğneyi, mantarı pulun üstüne koyarak ayni kuvvet ve

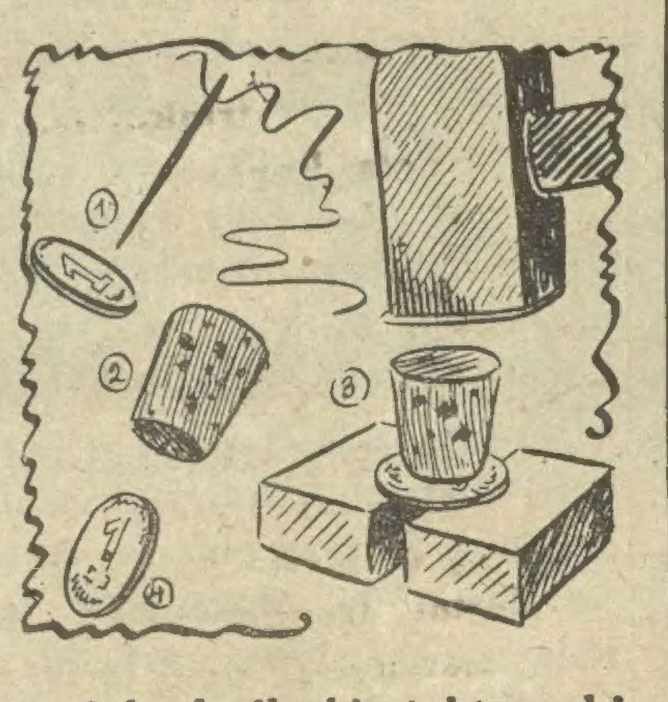

ayni fasıla ile bir tahta çekiçle mantara vurunuz, fakat yavaş vurmak lâzımdır, mantar dağılmasın! Pulun yavaş yavaş delindiğini görerek hayret edeceksiniz.

Telsiz

(Tayyare bileti satıcısının önünde büyük küçük bir çok kimseler radyo dinlemektedirler.)

Bir efendi bir çocuğa sorar:

— Şimdi dinlediğimiz bu şarkı, ta.. Ankaradan nasıl geliyor bakayım.

— Onu bilmiyecek ne var.. Boğazlarını yırtarcasına bağırıyorlar da ondan.

Acaba nasıl ölçülür?

Muallim Mehmedi tahtaya kaldırdı :

— Uzunlk ve genişlik ölçüsü nedir Mehmet ?..

— ? ? ? ..

— Canım, ne susuyorsun ? .. Okka değil ya ..

— Evet efendim ..

— Litre ise hiç değil ...

— Evet efendim !

— Peki acaba ne olabilir?

(Mehmet yine sükût eder.)

— Canım, metre değil mi?

— Metredir efendim ..

(Muallim metreyi Mehmede verir :)

— Haydi bakalım, şu tahtanın boyunu ölç ..

(Mehmet metreyi eline alır. Fakat ölçemez, cevap verir.)

— Muallim Bey, metrenin boyu tahtatadan daha küçük... ölçmek kabil değil ! ..

AFACANIN MONOLOGU

Gençleşme karpuzu

Ne yapayım ? Elimde değil ! Mutfakta köfte kızartırlarken bir yolunu bulupta yaklaşabilirsem bir tanecik olsun alırım. Hele talih yardım ederde puf böreği filân bulursam tavadan çıkar çıkmaz daha tabağa girmeden mideme gönderirim.

Beni bu huyumdan vaz geçirmek için bizim evde her akşam babamın riyaseti altında meclisler mi kurulmadı!? Baba annem seksen sekiz makamdan selâvatlar mı çekmedi? Ahçı kadın söz alarak nutuklar mı irat etmedi ? Neler . . Neler?

İşin feci tarafı da var : Siz arkadaşımsınız diye size söyliyorum, fakat Allah aşkına sakın büyükler işitmesin, kepaze olurum:

— Dayak bile yedim, daa... yaaa.. k ! Azar işittim ... Ceza gördüm, hattâ dedim ya, dayak bile yedim ! Mendebur boğazımın yüzünden benim başıma gelenler pişmiş tavuğun başına gelmedi ! Öyle ya, pişmiş tavuğun başına ne gelir ki çok çok o kızarır, ben yerim !

Bu kadar işler oldu, ben gene huyumdan vazgeçemdim ! Öyle ya evdeki kalabalığın vazgeçirtemediği huyumdan ben yalnız başıma vazgeçebilir miyim? Mümkün değil!

Çarşıdan kayısı . . . Kiraz, vişne filân filân ve benzerleri gelince en cana yakınlarını bir araya toparlar, birbirlerinin hasretini çekmesinler diye hepsini birden yutardım.

Bunlar hiç ! Felâketin büyüğü sofraya oturmaktı ! Çünkü sabahtan akşama kadar hırsız bir kedi gibi midemi doldurmakla meşgul olduğumdan sofrada yemek yiyemezdim! Bir yiyince de dört kafadan sekiz ses çıkmağa başlardı ! Tabaklarında yemekleri buz gibi olur, yağlar tekerlek tekerlek donar, farkına varmazlar, bir işmiş gibi gır.. gır.. gır mütemadiyen beni azarlarlardı. Artık lâkırdıya bıktığım için karnım tok olduğu halde sofrada da tıka basa yemeğe başladım. Böyle fazla yiyince ne olur ? Tabiî karnım davul derisi gibi gerilir, kaalırdı.

Bunlar az geliyormuş gibi bir de ahçı kadının derdi vardı. Şu çocuğu huyundan vazgeçir! Demişler ya. Artık maşaya kuvvet hem de yanlamasına yapıştırırdı. Köstebek kıyafetli ahçı kadının maşasından vücudüm de haylaz bir çocuğun ders defterine benzemişti. Fakat bu azaplara, bu ıstıraplara tahammül ediyor, huyumdan vazgeçemiyordum.

Çoğunuz bilir, bilmiyenler de benden öğresinler. Kışın en uzun gecesine "Şebi yelda mı„ derler, ne derler. Her ne ise... İşte o en uzun gecede ihtiyarlar gençleşsin, gençler ihtiyarlamasın, çocukların gözü kalmasın diye bütün ev halkı karpuz yerlermiş. Benim baba annem de bu akıldadır. Sütlâç kaymağına dönmüş yüzünü karpuzla düzeltecekmiş! Lâf!... Elektrik masajı yaptırsaydı da başıma şu karpuz felâketini çıkarmasaydı ne olurdu sanki!

O gece babam karpuz almış, aklınca annemi gençleşecek, kendisi de daha genç olacak imiş!

Karpuzu kesmişler. Tabak tabak masanın üstüne dizmişler! Kışta karpuz ?! Oh! cennette kudrt helvası demekti.

Soğuktan yüzleri daha ziyade kızarmış karpuz dilimlerinin üstünde siyah çekirdekler "ben!.„ gibi duruyorlar. Odada kimsecikler yok ! Soba çıtır çıtır yanıyor ! Söyleyin, siz olsanız dayanabilir miydiniz ?! Ben de dayanamadım ! Ne âlâ, şuracıktan, hem de göbek tarafından bir dilimceğiz alsam ne olur sanki dedim ! Aldım, ağzıma koydum ! Koymaz olsaydım, dişlerimi bir kerrecik olsun oynatmağa vakit bulamadan arkamdan var kuvvetile en çok korktuğum ablamın sesi:

— Ne yapıyorsun ?!

Derdemez hop ! Diye karpuzu çiğnemeden aspirin gibi yutmayayım mı ? E, çiğnenmemiş kocaman karpuz dilimi boğazdan geçer mi ? Geçmez! Boğazımın orta katına kunturatlı bir kiracı gibi yerleşti, kaldı. Nefes alamıyorum, yutkunamıyorum, becerikli bir canbaz gibi akla hayale gelmez şekiller alıyorum. Kendimi bir kanepeden ötekine, bir duvardan öbürüne fırlatıyorum. Fakat nafile.. Gözlerim dönmüş, yüzüm morarmış, ölümle karşı karşıya ahpaplık yapıyorum.

Ablam benim bu halimi görünce şaşkınlıktan deli gibi oldu. Zaten çok ta akıllıdır. Esen rüzgârı görür, karanlıkta pire öksürse işitir. Evvelâ geldi. Karpuz dilimi ezilsin diye olacak saray lokması gibi gırtlağımı sıkmağa başladı. Ben daha fenalaştım, ablam daha şaşırdı ve ergeç olacaklar oldu.

Ben can acısile sağımı solumu şaşırmış bir haldeyim. Boğulanı su kurtarır diye işitmiş ya.. Hemen sobanın üstünde fokur fokur kaynıyan çaydanı kapınca ağzıma dayadı. Ben ölüm korkusile artık kaynar maynar dinler miyim? Buharı tüten suyu lıkır lıkır içtim. Bittabi karpuz marpuz ne varsa mideme indiler ve ben kurtuldum.. Kurtuldum amma ağzımın içi furundan yeni çıkmış kuzu başına döndü. Yanaklarım haşlama . . . Dilim söğüş et!

Aylarca iyi olmadım. yavaş yavaş yaralar geçti. Bu haşlama geçtikten sonra sizi temin ederim ki ben de pis boğazlıktan vazgeçtim. Şimdi köfteyi gördüğüm yerden kaçıyor, böreğin cızırtısını işitince yalana yalana yemek zamanını bekliyorum.

AFACAN

Poyraz

...en Pire ile Peyraz bu kış günlerinde kızak kayan çocukların ...lnız bir çocuğun kızağı vardı.

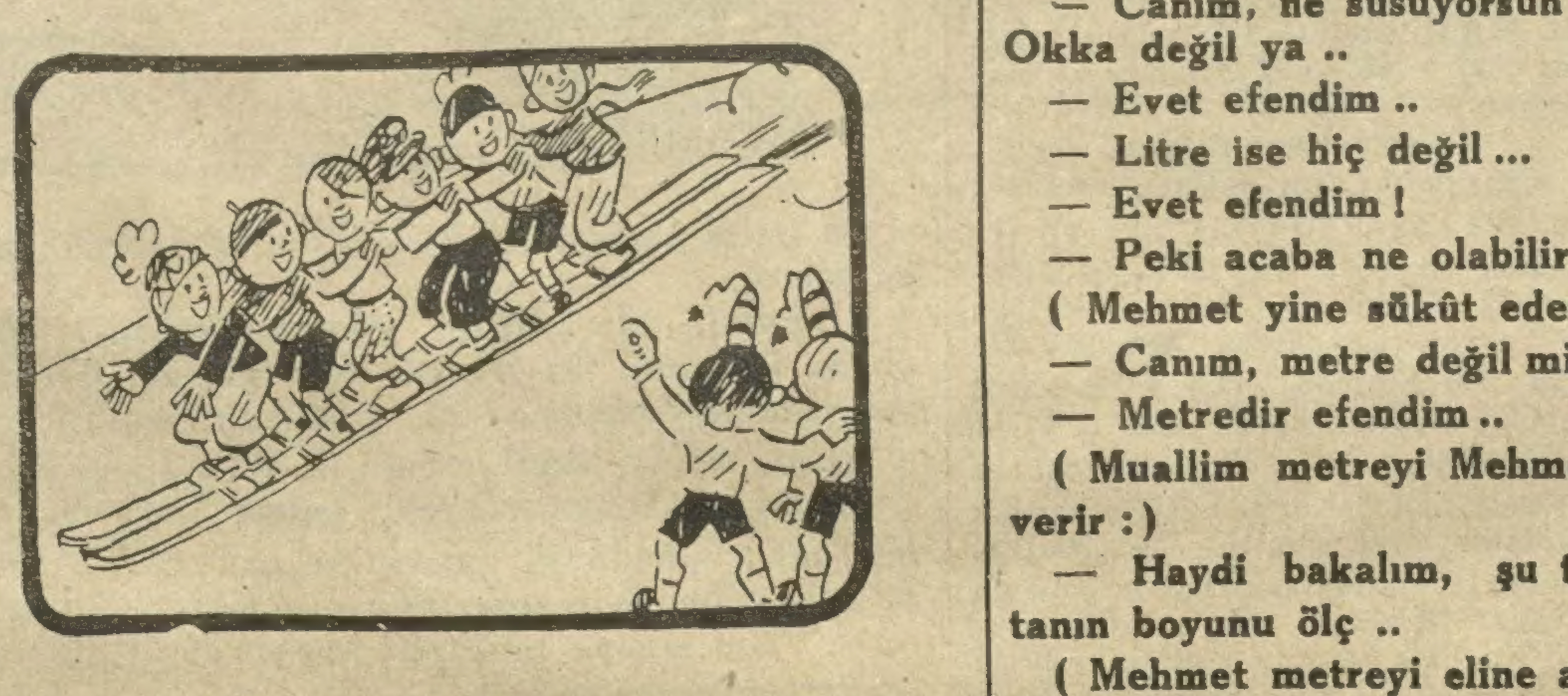

...di kızağa,
...kocaman..
...gürültü
...kahalardan ! . .

Altı çocuk bindiler,
Bu kızağın üstüne,
Yokuş aşağı indiler,
Hep sevine sevine ! . . .

Afacanın tefrikası : 7

Yazan : SEZAİ ŞEREF

Afacanla bir Acem Balası ve bir Yahudinin gülünçlü maceraları

Bala bindiği tayyarenin birkaç defa sukut ettiğini ve tayyare parçalandığı halde kendisine birşey olmadığını anlatıyor

— Delimi oldun Balam ? Dünyanın mesafe rekoru Londra - Avustralya'dır.

— Bülürem ki dünyanın rekkordi budur, feget Tahran - Tebriz arasındaki messafe bundan daha irahtır.

— Üç kıt'adan daha uzak öyle mi ?

— Eyranın özi beş kıt'adan daha büyühtür ?

— Kim demiş ?

— Özüm demişem .

— Senin demenle olmaz ki coğrafya kitaplurına yazılması lâzımdı.

— Kitaba yazmah içün vahıt bulamamışlardı Effecan.

— Yaşşşa be Cimşit.

— Beley yaşşaram Effecan.

— Pilot musan Rasıt mı ? ? ?

— Hem Pilotam hem rasıt.

— Tayyareciliği nerede öğrendin.

— Özi özüme örgenmişem.

— Tayyarayi nereden huldun da çalıştın ?

—Teyyareyi özüm yapmışam.

— Hocan kimdi ? ?

— Özüm hocayam .

Artık yahudi dayanamadı :

— Hayy özunun allah belasını versin be dedi hangisi taşi kâldirsan altindan Bala çikiyor. Yalan makinasi yapsalardi şimdiye kâdar ya benzini biter ya kendisi bozulurdu.

Bala gözlerini ayırarak :

— Cenabi hak senin öz belanı versin pis çıfıt imdi ben teyyareye binende sen olvahı anlarsan.

— Düşersan senin öldüğüna yanmam tayyareyi de kirarsın ona yazik olur.

— Tayyare gırılsa da özüm gırılmaram. Çoh def'alar tayyarem pozulup 7000 metreden şemsiyesiz yenmişem ve saliyere gonmışam.

— Saksagan yibi.

— Beley saksagan kimin .

— Yürüruz bakalim .

— Görürsen ve baharsan yahdi.

Tayyare hâlâ tepede dönüyor çeşit çeşit marifetler yapıyordu. Verdikleri karar sağlamdı muhakkak Yeşilköye gidecek mutlaka tayyareye binerek uçacaklardı.

Yürüdüler abideyi geçtiler, bir müddet ne yapacaklarını şaşırmış gibi durdular ...

Ertesi günü daha ilk trenle Yeşilköye gitmek özere Sirkecide buluşmağa söz vererek birbirlerinden ayrıldılar.

— Çabuk ol Bala çabuuuk. Morduhay trene bindi bile.

— Cabıh oluram gerdâşım, mundan daha cabıh olsam siz trene binene geder yaya olarah Yeşşilköye varıram.

— Zevzeklenme yürüüüüü...

— Baş üstüne gerdâşım..

Sirkeciden kalkacak ilk trenle gitmeğe karar vermiş olduklarından, daha ortalık karanlıkken toplanmışlardı. Evvelâ Morduhay oelmiş, Aacan miskin Bala'yı büyük salonda bir haylı beklemişti. Nihayet üç ahbap trene yerleşerek birinci mevkie yerleştiler.

— Tamaaaaam.

— Tamaaaaaam.

— Düüüüt düüüü düüüüüt.

— Çafçaf çafçaf çafçaf ....

.... trınk... trınk... trınk....

Yola koyuldular, tren karnını doyurmuş bir ejder heybetile demirler üzerinde kaymağa ve Yeşilköye doğru uçmağa başladı. Çok erken olduğu için arkadaşlarının kahvaltı yapamıyacaklarını anlamış olan Afacan onların karınlarını trende doyormak için neler neler almış, hattâ bir de termüs matarasını sıcak sütle doldurmuştu.

Hem çeşit çeşit yiyecekleri midelerine indiriyorlar hem de çene çalıyorlardı. Bedava yemek bulduğu için hiç konuşmıyan mütemadiyen tıkınan birisi vardı, haydi ben söyleмeden anlayın bakalım :

— Moduhay ? Dediniz değil mi evet tamam :

— Mordukay .. ? ?

İlk şözü Afacan açtı.

— Balam termüs matralarını bilir misin ? ?

— Heyir bilmem Efecan..

— Canım işte şu matra.

— Beley ol mattarayı görmüşem feget adının terstürs olduğunu işitmemişem.

— Terstürs değil be sersem termüs termüs.

— Yahşi danışırsan gerdâşım, feget terstürs mattaralarının hassası nedir ?

— Anladım sen bir türlü termüs diyemiyeceksin bunun-la uğraşmıyalım sana termüsü anlatmak daha iyi.

— Anlat görem.

Yahudi iki avurdu dolu olarak ve eski bir konuşmanın intikamını almak için :

— Yoremezsin eşitirsin anladin mi ? ? Dedi ve ağzındakileri çiğnemeğe devam etti.

Bala oralı bile değildi Afacana :

— Çabıh anlat gerdâşım.

Diyip duruyordu.

Afacan :

— Bala dedi bu matralar sırlı bir çeşit camdan yapılmıştır içine doldurulan mayilerin hararetini 12 saat muhafaza ederler.

— Devamı var —

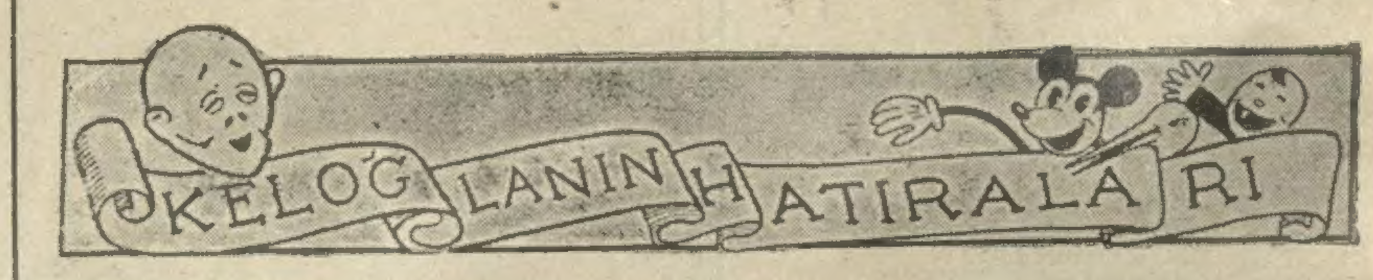

Yazan: Apttullah Ziya

Hülâsa : Keloğlan, kendisine bir İngiliz süsü vererek seyahları dolandıran bir kumpanyayı bulmak için çalışıyor..

Cüzdanın yere düşmesile birden kaybolması bir olmuştu.

Ermeni genci bir göz kırptı. Kavuklu derviş koşup kapıyı açtı. Eğer cebimde bir kaç para daha kaldığını tahmin etmiş olsa muhakkak beş on dolarda çıkma parası isterdi. Kapıya doğru yürüdöm. Her kes bana gülüyordu. Evet benimle alay ediyorlardı.

Bana ve benim kvvetime, zekâma Hayran olduğunu söyliyen Leylâ Sultan gülüyordu.

Ermeni genci, Derviş gülüyordu.

Hattâ yerde yatan öldürdüğüm Paşa bile gülüyordu galiba.

Derin, derin içimi çektim ve kapıya doğru yürüdüm.

Şimdi kapı daha fazla aralıklanmıştı.

Birdenbire geriledim . Ve Türkçe olarak:

— İçeri gir Osman!.. Diye haykırdım.

Bu sesim ve birdenbire ardına kadar açılan kapı beni dolandıranları buz gibi dondurdu.

Birdenbire ndye oğradıklarını bilemediler.

Açılan kapıdan içeri resmî elbiseli, tokası parıl parıl parlıyan bir polis girmişti.

Topuklarını şırak diye birleştirdi.

— Emrediniz müdür Bey! Dedi.

Bir az evvel herkesin İngilizce konuştuğu bu garip Sirkte başlıyan bu yeni türkçe harem sahiplerini buz gibi dondurmuştu. Hepsi de artık benim bir Polis Müdürü olduğumu ve enayi bir Amerikalı olmadığımı anlamışlardı.

— Herşey hazır mı Osman?! Dedim.

— Evet Müdür Bey! Dedi.

— Binanın etrafı sarıldı mı?!

— Tamamile Müdür Bey!

— pek âlâ topla şu sersemleri!

Bu sözlerden sonra geri döndüm. Aralarına bir yıldırım düşmüş olsa bu dolandırıcılar bukadar hayret edebilirlerdi.

(Devamı var)

KAZANANLAR

15 Numaralı bilmecemizin hallini aşağıya yazıyoruz :

Soldan sağa :

Bayramlık, Ana, Yavru, Arz, Aşair, Alman, Er, Şair, Uçuk, Aleme, Erdal, İnş, Er, Alaca, Aba, İnsaniyet .

Yukardan aşağı :

Balkaş , Aiai , Ana, Laf, Alan, Ya, Amire, As, Asar, Rica, Ayran , Adnan, Mazi, Ulaş, L. V, Reçel, Ay, Irk, Rum, Ebe, Kuru, Kerrat .

Aediye alacakların isimleri :

Birinci : Balıkesir kimyager Halit Bey oğlu Şahap Efendi . Bir album ve bir roman kazanmıştır .)

İkinci : İzmir postâ kutusu No. 220 Mevlût Efendi. (75 kuruş kıymetinde bir roman kazanmıştır.)

Üçüncü : Beşiktaş şehir bandosu talebesinden No. 128 Mustafa Efendi. (Bir adet album kazanmıştır .)

Birer paket çukulata kazananlar

(Taşraya Kitap)

Gazi Osman Paşa orta mektep sınıf 1-B No. 593 Behzat, Tokat Encümen vilâyet başkâtibi Mahir, Pertevniyal lisesi sınıf 1-A No. 422 Oğuz, Çanakkale orta mektep sınıf 1-1 No. 601 Mustafa, Galatasaray lisesi sınıf 4-3 M. Rıfkı, Nişantaş 15 inci mektep sınıf 5 No. 829 Burhan Şerif, Ankara erkek lisesi son sınıf No. 953 Necdet, Cumhuriyet orta mektep sınıf 2-C No. 113 Münire Hanım ve Beyler .

Cep defteri kazananlar

İzmir erkek lisesi sınıf 3 No. 124 Nihat, Feyziye lisesi sınıf 5 No. 209, Hereke fabrikası Reşat Bey oğlu Ahmet, Zonguldak orta mektep sınıf 1-1 No. 150 Murat, Koca Mustafa paşa 28 inci mektep sınıf 5-A No. 183 Macit, Davutpaşa orta sınıf 2-3 No. 35 Muzaffer, Konya lisesi sınıf 1-B No. 267 Vasıf Edirne Namık Kemal ilk mektebi sınıf 4 No. 261 Hüsmen, İstanbul 44 üncü mektep sınıf 4-C No. 432 Sabriye, Kandilli kız lisesi sınıf 3 No. 328 Hanife Hânım ve Beyler .

Birer monoloğ kitabı kazananlar

İstanbul 1 inci mektep No. 222 Fehmi, Ankara posta kişe memuru Safiye Hanım vasıtasile Nihat, Beyoğlu Sen Plüşeri Fransız mektebi Şerefnur, Bursa 1 inci lise sınıf 1-B No 101 Orhan, İstanbul 42 inci ilk mektep sınıf 3-1 No. 15 İsmet, İzmit aşağı kozluk No. 303 Celile, Üsküdar Amerikan kız kolleji Valihe, Karaağaç M. N. şehir yatı mektebi son sınıf No. 121 Ekrem, Kırklareli orta mektep sınıf 2 No. 197 Nihat, Kızıltoprak cevizli köşk No. 241 Salih Bey ve Hanımlar .

Birer paket incir kazananlar

(Taşraya Defter)

Konya kız muallim mektebi tali kısımı sınıf 5 No. Leman, İstanbul 44 üncü mektep sınıf 5 No. 18 Baha, Üsküdar 24 üncü ilk mektep No. 181 Bihin, İzmir Erkek lisesi sınıf 2 No. 317 Zeki, Feyziye lisesi sınıf 6 No. 367 Bahattin, Adana erkek lisesi No. 315 Yusuf, İstanbul erkek lisesi 2-2 No. 579 Hibetullah, Galatasaray lisesi sınıf 5 No. 1082 Ali Bey ve Hanımlar .

Kart kazananlar

Çanakkale orta mektep sınıf 1-1 No. 600 Baki, Üsküdar 15 inci ilk mektep sınıf 2-1 No. 13 Veli, İstanbul erkek Muallim orta mektebi No. 10 Turğut, Zonguldak orta mektep sınıf 1-1 No. 161 Davut, İstanbul Tıbbiye Gedikli küçük zabit mektebi talebesinden Ömer, Bursa setbaşı ilk mektebi sınıf 5 No. 141 Eyüp, İnegöl Süpürdü köyü muallimi kızı Meliha, İstanbul Mihitaryan lisesi sınıf 6 da Jirayr, Balıkesir orta mektebi sınıf 1-3 No. 206 Hamit, Yenişehir Mitta Kemal mektebi sınıf 4-2 No. 214 Mustafa, Beyoğlu 15 inci ilk mektep sınıf 2-1 Fikri, İstanbul kız orta mektebi sınıf 2 No. 512 Mes'ude Hanım ve Beyler .

SON

BİLMECE 18

Bu hafta sizlere AFACAN'da bam başka bir bilmece takdim ediyoruz :

Resmimiz bir çiftliği göstermektedir . İki hindiyi bekleyen çoban ile onun iki tanede köpeği var . Fakat yaramazlar öyle bir yere saklanmışlar ki görmenin imkânı yok :

Acaba siz bu hindi çobanı ile iki köpeği bize bulabilirmisiniz?.

Resmi ya kopya ederek, yahut keserek cevabınızı kuponla beraber : (İstanbul posta kutusu 617 AFACAN GAZETESİ 18 inci bilmece memurluğu adresine) gönderiniz .

50 Kişiye muhtelif zengin hediyeler vereceğiz .

AFACAN BİLMECE KUPONU
No. 18

İstanbul Halk Matbaası